

- ZERRİN HOCA'NIN BREMEN MIZIKACILARI • İSTANBUL SÖZLEŞMESİ • MERSİN İDMAN YURDU
- EMRE ÜLKER İLE PARİS • KOOPERATİFLER • SERMAYENİN KÜRESEL ŞİDDETİNİN ARACI: IRKÇILIK
- DÜNYADAN ve MERSİN'DEN YEŞİL MASALLAR • GÖZLÜKULE KAZILARI ARAŞTIRMA MERKEZİ
- RİMA KAHVALTI BOSTANI • KÜLTÜRHANE'DE SİNEMA

**LİMONATA SAYISI
AĞUSTOS 2020****Katkıda Bulunanlar:**

Aysun Koç Aydoğan, Ayşe Gül Yılgör,
Bediz Yılmaz, Burçak Görel,
Galip Deniz Altınay, Gönül Dinç,
Kader Çetintaş, Mehmet Oktay Buğa,
Mithat Fabian Sözmen, Nilüfer Gatenyo,
Sema Uğurlu Canpolat, Ulaş Bayraktar

İmtiyaz Sahibi:

Ayraç Kafe Eğitim Organizasyon
Tic. ve San. Ltd. Şti. adına
Sahibi: Ulaş Bayraktar

Adres: Güvenerler Mahallesi 18. Cadde
Düzzün Sitesi C Blok Dikenliyal
33090 Yenişehir/Mersin
Telefon: 0324 422 64 14

Tasarım

Nilgün Yardımcı

Yayın Türü

Kültürhane'nin süresiz ve ücretsiz yayımıdır.

Kapak Resmi

Zerrin Kurtoğlu
"Bremen Mızıkacıları"
Teknik: Mermer Üzeri Boyama

Zerrin Kurtoğlu söyleşisini
ve eserin hikayesini dinlemek için

<https://youtu.be/Wky9BG3dAhA> 🎧

Basım Yeri:

Bülent Şahin Matbaa Çankaya Mah.
4738 Sk. No:18/B Akdeniz/Mersin
Telefon: 0324 238 26 49
mail: bulentsahinmatbaa@gmail.com

www.kulturhane.org adresinden
yayınımızı dijital olarak görüntüleyebilirsiniz.

**Kültürhane'nin etkinliklerinden
haberdar olmak isterseniz**

e-posta grubumuza üye olmak için
kulturhane@kulturhane.org
adresine bir mail

**Whatsapp iletişim grubumuza
üye olmak için**

0543 423 42 63 nolu telefona
bir whatsapp mesajı atabilirsiniz.

4-5	Kültürhane'den Kısa Kısa
6	Çorbamıza Tuz Tarifleri > Kültürhane ile Dayanışma
7	Kapak Konusu > Zerrin Hoca'nın Bremen Mızıkacıları
8-9	Mor Sohbetler > Kadınlar Biliyor; "İstanbul Sözleşmesi Yaşatır!"
	
10 - 11	Tarihte Bu Ay > Mersin İdman Yurdu
12 - 13	Menü
14	Bize Her Yer Paris > Emre Ülker ile Paris Seferleri
15	İki Elin Sesi > Kooperatifler Öğrenen Organizasyonlardır
16	Ekonomi Politik > Sermayenin Küresel Şiddetinin Aracı: Irkçılık
17	Etkinlik > Dünyadan ve Mersin'den Yeşil Masallar
18	Yumuktepe Kent Sohbetleri > Mersin Evleri
19	Megaron > Tarsus-Gözlükule Kazıları Araştırma Merkezi
20	Çitta > Neden Yerel, Neden Atalık Tohum?
21	Sakin Köşe > Gıda-Tarım-Ekoloji Alanında Umut Verici Deneyimler
22	Kardeş Mekan > Rima
	
23	Kültürhane Sinema > Terasta Film Gösterimleri Başlıyor
24	Akrep Gömecine Bal İşlemek

Kültürhane'yi açarken bir bannaktı sanırım aklımızdaki. Bakmayın şimdi zavallı hayvanların sefil yaşam koşulları ile ilişkilendirildiğine, "bannak" güzel kelimedir. Nişanyan'a göre eski Türkçedeki "kendi başına gitmek, kendince gitmek" fiilinden türemiş ve geçinilen, varlığını sürdürülen yer anlamını kazanmış.

Biz de Kültürhane ile kendi halimizde, kitaplarımız, dostlarımız ve hemşehrilerimizle bannacak bir yer edindik aslında. Bu bannak başlarda yerel bir mekandı. Mersin'i, geçmişi, bugünü, gündemi, insanları ve mekanları ile konuşmayı istiyorduk. Türkiye'nin dört bir yanından konuklar ağırlamaya başladıkça sadece Mersin'i değil, memleketi, çok daha genel konuları hasbihal etmeye başladık.

Atalık tohum kıymetindeki insanların nefesi, kelamı, deneyimi, düşünceleri ile bannağımız koskoca bir özgür düşünce bostanı oldu. Nesli tüketilmeye çalışılan fikirler onların kıymetini bilecek insanlarla buluşup filiz oldu, sürgün verdi.

Yavaş yavaş dijital teknolojileri kullanmayı öğrendikçe fiziki mekânımızın uzamı sanal olarak da alabildiğine genişledi. Kültürhane'de konuşulan orada kalmadı isteyen herkesin izleyebileceği bir mecrada akmaya başladı.

Pandemi sürecinin bu dijital teknolojileri kullanma becerimiz ve alışkanlıklarımızda yarattığı hızlı değişimle artık sesimizi iletmenin ötesinde uzakları bannağımıza taşıma kabiliyeti kazandı. Hanemize nefes vermek için artık fiziki olarak Mersin'de olmak da zorunlu olmaktan çıktı. Çok uzaklardaki dostlarımız da Kültürhane'nin bannak değerlerine oluk oluk su taşıyabildiler.

İşte Umutlu Dayanışma Atlası ile ilk durağımızı Bayreuth'ta yaptık bile. Görünmez Kentler hanemize bordalamaya hazırlanıyor ve Kültürhane'nin Paris'i tiyakilik yapacak bir içerikle epey yol aldı. Ekonomi-Politik Sohbetler iki kta üç kentten yayınlanıyor. Mutfakta demlenmekte olan fikirlere şimdilik girmiyorum.

Dile kolay geliyor böyle yazınca. Ama yalan yok yoruluyoruz, zorlanıyoruz, hatta bocalıyoruz zaman zaman. Özellikle malum şartlar belimizi zorlar oldu son zamanlarda. Aslında epey yüksek bir kirası, ciddi sabit gelirleri olan bir kafe, bir düzine çalışanı olan bir işletme olduğumuz düşünülürse neden zorlandığımızı tahmin edebilirsiniz.

0 yüzden desteğinizin, dayanışmanızın talibiyiz. Kültürhane'ye şahsen uğrayabiliyorsanız damağımıza sunduğumuz lezzetleri tadabilir, dostlarınıza tavsiye edebilirsiniz. Özel günleriniz için kek, pasta, börek, poğaçaya siparişleri verebilirsiniz. Alasıya kahve kartlarımızdan alıp, İş Bankası'nın geleceğe öde sayfası üzerinden daha sonra alacaklarımızın ödemesini şimdiden yapabilirsiniz. Youtube sayfamızın ücretli aboneliğine katılabilir, Patreon hesabımıza üye olabilirsiniz. Son olarak yeni program destek kampanyamızla özel bir yayının destekçisi olarak dayanışmanızı sunabilirsiniz.

Siz de Kültürhane'yi bizim gibi bir bannak olarak görüyorsanız, kendi başına, kendince yolunda ilerlemesini kıymetli buluyorsanız, desteğinizi nefesimizden eksik etmeyeceğinizden eminiz. Zira nihayetinde denizlere çıkacak sokağımız biliyoruz.

Damağınıza
Dimağınıza
Şimdi de
Kulağınıza

KULAKLIK
KÜLTÜR HANE
yayında

KÜLTÜR HANE'DEN KISA KISA

KENT RASATHANESİ

Kültürhane'nin kent gözlemleri artık Mersin'in ötesinde başka coğrafyalara genişliyor ve ulusal hatta uluslararası bir rasathane niteliği kazanıyor. Türkiye ve dünyadan kent politikalarının takip edildiği ve masaya yatırıldığı program, küresel şehir gündemlerini sizlerle buluşturuyor. Ulaş Bayraktar'ın hazırlayıp sunduğu Kent Rasathanesi, her cumartesi saat 11.00'de.
4 -11 -18 -25 Temmuz 2020

UMUTLU DAYANIŞMA ATLASI

Kültürhane'nin bir başka yeni programı, adından da anlaşılacağı üzere dünya genelindeki umut mekânlarından haberdar olmamızı, onlarla bağ kurmamızı sağlıyor. Kültürhane'nin ruhdası ve meramdası olan dayanışma mekanlarını mesafe tanımaksızın misafir eden Umutlu Dayanışma Atlası'nın ilk konuğu Almanya'nın Bayreuth kentinde bulunan Sübkültür'dü. Katharina Fink ve Matthias Mayer, Ulaş Bayraktar'a Sübkültür'ün hikâyesini anlattı.
15 Temmuz 2020

Haberlerin başlıklarına tıklayarak etkinlik videosunu izleyebilirsiniz.

vivaMERSİN

Aysun Koç Aydoğan ve Ulaş Bayraktar'ın "Mersin kent gündemi üzerine gevezelikleri" haftaya keyifli bir başlangıç yapmamızı sağlıyor. Temmuz ayı boyunca Mersin ve ilçelerinde yaşananları -teknik aksaklık yaşanmadığı sürece- her pazartesi saat 11.00'de yerel gazeteler eşliğinde konuşan ikilinin stüdyoda yaptıkları teknolojik inovasyonlar da dikkat çekiyor.
6-13-20-27 Temmuz 2020

KÜLTÜR HANE'DEN KISA KISA

MEGARON

Megaron'da geride bıraktığımız ay, dergimizde yazısını bulabileceğiniz Tarsus Gözlükule Kazıları Araştırma Merkezi'nin yanı sıra "İmar Planları ve Kentsel Yapı" ve "Yapılı Çevre Tasarımı ve Halk Sağlığı" programları yapıldı. Sema Uğurlu Canpolat bu programlarda Mimar Ünal Şahin ve Sabri Konak, Mimarlar Odası Ankara Şube Başkanı Tezcan Karakuş Candan ve Ankara Tabip Odası Başkanı Vedat Bulut'u ağırladı.
7 Temmuz-14 Temmuz 2020

EKONOMİ-POLİTİK SOHBETLER

Metin Altıok, Tolga Tören ve Selim Çakmaklı'nın küresel meseleleri ekonomi-politik bakış açısıyla yorumladığı programın ikincisinde otoriter siyasetlere karşı 1990'lardan bu yana gelişen direnişlere göz atıldı: 1994 Zapatista Ayaklanması'ndan Gezi'ye, Fransa'da Sarı Yelekliler'in isyanından Hindistan'da gerçekleşen tarihin en büyük grevine ve daha fazlasına...
23 Temmuz 2020

Kültürhane'de
Bir yaz günü
Rüyası
ev yapımı
limonata
13 ₺

Çorbamıza tuzunuz olsun ister misiniz?

Malumu tekrar ilam etmeye gerek yoktur sanıyoruz. Herkesin maruz kaldığı zorluklar bizi de etkiliyor. Çorbamızın tadını tutturmak hatta tenceremizi kaynatmaya devam etmek gitgide güçleşiyor. O yüzden şimdiye kadar çorbamızdan esirgemediğiniz tuzunuza eskisinden daha fazla talibiz. Bizim için ayırabileceğiniz tuzlarınız için mevcut katık etme tariflerini hatırlatalım istedik.

Ziyaret Tuzu

Ne demiştik: "Terasımız ferah, mesafemiz kafi, esintimiz gani gani..."
Siz siz olun mümkün olduğunca #evdekalın ama çıkacak olursanız da püf püf esen terasımızda nefeslenmeyi, Hopa çayımızın tadına bakmayı, taptaze ev limonamızla serinlemeyi, Zapatista kahvemizle kendinize gelmeyi ihmal etmeyin.
Hatırlatmak isteriz ki hanemiz her ne kadar kültür merkezi görünümünde de olsa bir kafe ashında ve kafe satışları çorbamızın en önemli malzemelerinden biri.

Alasıya Tuz

Haklı olarak bu aralar sosyalleşmek istemiyor ya da yolunuzu hanemize düşüremiyorsanız Alasıya Kartlarımızdan sipariş edebilirsiniz. Veresiye ilişkisini tersine çevirmek amacıyla düşündüğümüz bu kartlar sayesinde 10 kahvelik siparişinizin ödemesini şimdiden alıyoruz, alasıya defterine hediyemiz olan bir kahveyi de dahil ederek 11 kahvelik siparişinizi yazıyoruz. Yolunuz düştüğünde de sıcak sıcak ikram ediyoruz.
İş Bankası müşterisi iseniz bu alasıya siparişinizi tüm ürünlerimiz için bankanın gelecegeode.com sayfasından da (<https://bit.ly/31OP8HB>) iletebiliyorsunuz.

You Tuz

Sokağa çıkma kısıtlamaları döneminde çorbamızı fiziki olarak fark edemeyenizden erkenden fark ettiğimiz için buluşmalarımızı hemen internet ortamına taşımıştık. Böylece zengin ve yakından takip edilen bir youtube kanalımız oldu. Farklı düzeylerdeki katkılarınızın karşılığında sunduğumuz ayrıcalıklar için youtube sayfamıza bekliyoruz. Şimdilik tuzunuzu sunamayacaksanız da gözünüzü ve ilginizi yayınlarımızdan esirgemeyeceğimize nizeden eminiz.

Askıda Tuz

Evet bir kafeyiz ama alamet-i farikamız 10 binden fazla eser barındıran kütüphanemiz. İstiyoruz ki bu zengin koleksiyondan üniversite öğrencileri, araştırmacılar daha da fazla yararlansın. En başından beri cüzi ücretli bir abonelik sistemi ile çalışan bu imkandan yararlanmak isteyenler ama bu miktarı bile karşılamakta zorlanacak öğrencilere yönelik **Kütüphane askımıza abonelik hediye edebileceğinizi hatırlatalım.**

Patron Tuzu

Çorbasını patron düzeyinde tuzlu sevenler için patreon sayfamızı hatırlatmak isteriz. <https://www.patreon.com/kulturhane> adresindeki sayfamız üzerinden vereceğiniz desteklerin karşılığında youtube tuzlarında olduğu gibi yeni ayrıcalıklar da sizi bekliyor.
Tuzunuzla tatlanan günlerde doyasıya yine birlikte olabilmek dileğiyle...

"BREMEN MIZIKACILARI, KÜLTÜRHANE ADLI BİR MEKANDA BULUŞTULAR"

Burçak Görel

<https://youtu.be/Wky9BG3dAha>

"Bremen Mızıkacıları efendilerine karşı kendi canlarını kurtarmak, Kültürhane ise zalimliğe karşı insan canını ve barışı kurtarmak için bir araya gelmişti. Bu iki hikaye burada kesişti."

Her sayıda Kültürhane'nin bir parçasını taşıdığımız menü kapağımızın bu seferki konuğu Ege Üniversitesi Felsefe Bölümünden "Bu suça ortak olmayacağız" bildirisine attığı imzayla ihraç edilen Zerrin Kurtoğlu. Eski masallara felsefi bakış açısıyla güncel yorumlar getiren, kırk bir mermer parçasına Kültürhane'ye benzettiği Bremen Mızıkacılarını işleyerek can veren Kurtoğlu, hem kendisinin, hem de taşlarının hikayesini Ulaş Bayraktar'a anlattı.

"Zerrin Hoca'nın Güvercinleriyiz!"

Zerrin Kurtoğlu'nun "çizme hikayesi" 2015 yılına, Suruç Katliamı'na dayanıyor. Hem bir tür terapi hem de konuşmadan anlatabilmenin bir yolu olarak gördüğü sanata sığınıyor ve kayıpları çizdiği güvercinlere dönüştürüyor. "Güvercin günlükleri" adını verdiği çizimlerle anılmaya başlayan Kurtoğlu, akademiden ihracından sonra öğrencileri tarafından "Zerrin Hoca'nın Güvercinleriyiz" sözleriyle karşılanıyor.

Kurtoğlu'nun çizim hikayesi evinin bahçesinde, inşaat kalıntıları arasında tanıştığı kırk bir taş ile kâğıttan mermer terfi ediyor. "Düz ve keskin sınırları olmayan parçalar; hayat gibi. Üzerine istediğini değil; onun şeklinin ve dokusunun izin verdiğini çizemediğin, 'ben bunu çizerim!' diyemediğin gibi." sözleriyle tanımlıyor mermeri. Aynı zamanda mermer zemin, üzerine çizilen yanlış çizgi silindiğinde hiç iz bırakmıyor. Bu yönüyle de Türkiye toplumunun hafızasına benzetiyor mermeri. Bu yüzden o hafızaya kalıcı bir şeyler koymak istiyor. Her çalışmasına kendinden, memleketten çeşitli durum ve duygular ekleyerek çizmeye devam ediyor.

"Haydutları kaçırın bir birliktelik"

Kültürhane'nin hikayesini ilk duyduğunda, aklına Bremen Mızıkacıları'nın geldiğini anlatıyor Kurtoğlu. Yine bahçesinden bulduğu kırk bir mermerin üzerine "Bremen Mızıkacıları Kültürhane adlı

bir mekanda buluştu" diye yeniden yorumladığı masalını işlemeye başlıyor. Bu taşın hikayesini şu sözlerle anlatıyor; "İki hikâyeye de ayrı ayrı değil, bir arada durarak dayanışmanın örneği. Bremen Mızıkacıları efendilerine karşı kendi canlarını, Kültürhane ise iktidara karşı insan canını ve barışı kurtarmak için bir araya geldi. Bu iki hikaye burada kesişti. Bremen mızıkacıları Kültürhane adlı bir mekanda buluştular ve bu mekan haydutları kaçırın bir yer oldu. Oraya hiçbir düşman, hiçbir haydut yaklaşmıyordu. Ve orada hakikati anlatmaya başladılar. Kültürhane artık bu ülkedeki hakikat arayıcıları için hakikatin yeşerdiği, korunaklı bir mekan. Hem bir sığınak hem de dışardakileri içeriye davet eden bir yer."

Zerrin Kurtoğlu renklendirdiği, çeşitli hikayelerle buluşturduğu eserleriyle, bütününden kopartılmış taşlara yeni güzellikler katıyor, kadim bir evveliyatın ve felsefenin bilgisiyle sessiz ve derin bir direnişin örneğini sergiliyor. Hem de Bremen Mızıkacılarının ağzına ilhistirdiği, "Bu aslında size sürprizimdi, uzun uğraşlar sonucu bulmuş, bir gün bir müzisyen bulur da çalar belki diye bırakmıştım. Bu ezgi en çok sizin ağzınıza yakışacaktı çünkü" diye anlattığı Enternasyonal'in notaları gibi hiç dinmeyecek, evrensel bir direnişin sesleri ile...

KADINLAR BİLİYOR; "İSTANBUL SÖZLEŞMESİ YAŞATIR!"

Burçak Görel

https://youtu.be/0LuYU_1Z8Mg

"İstanbul Sözleşmesi bizim yaşam güvencemizdir, mücadele etmekten vazgeçmeyeceğiz"

Kadına Yönelik Şiddet ve Ev İçi Şiddetin Önlenmesi ve Bunun Mücadelesine İlişkin Avrupa Konseyi Sözleşmesi, yani bildiğimiz adıyla İstanbul Sözleşmesi... Türkiye uzun zamandır ismiyle bile insanın için ferahlatan bu sözleşmeyi konuşuyor. 2011 yılında Türkiye'nin ev sahipliği yaptığı ve ilk imzacısı olduğu bu sözleşmenin bugün konuşuluyor olmasının sebebi, iktidarın sözleşmeden çıkmayı tartışıyor olması.

Bu tartışmalar ekseninde, İstanbul Sözleşmesi'nin hukuki boyutunu Hukuk Sosyolojisi alanında çalışan Akademisyen Ceren Akçabay'dan, mücadele noktasında neler yapabileceğimizi "Şiddete karşı harekete geç!" diyerek sokağa çıkan Mor Dayanışma üyesi kadınlardan, bu sözleşme için neden mücadele etmemiz gerektiğini ise kısa bir süre önce Cemal Metin Avcı tarafından katledilen Pınar Gültekin için bir araya gelen Mersin Kadın Platformu'ndan dinledik.

İstanbul Sözleşmesi kadına karşı şiddeti ilk kez açıkça insan hakkı ihlali ve ayrımcılık olarak tanımlıyor

"Nedir İstanbul Sözleşmesi, ne işe yarar? Ne diyor bu sözleşme devletlere?" sorularının cevabını Ceren Akçabay'dan dinledik. Akçabay, kadına yönelik şiddeti ilk kez açıkça insan hakkı ihlali ve ayrımcılık olarak tanımlayan İstanbul Sözleşmesi'nin hukuki kapsamını şu sözlerle anlattı: "Sözleşme ayrıntılı bir toplumsal cinsiyet tanımı yapıyor ve şiddetin önlenmesi, mağdurların ve mağdur yakınlarının korunması, şiddet faillerinin adalete teslim edilmesi ve doğru şekilde cezalandırılmasının altını çiziyor. Kadına yönelik şiddetin olağan karşılanması yönündeki düşüncelerin, bunlara yol açabilecek toplumsal kuralların ve aile yapısının değiştirilmesini öngörüyor. Kadınların zorla sünnet edilmesi, zorla evlendirilmesi, kız çocuklarının evliliğe zorlanması, kısırlaştırmaya zorlanması ve taciz gibi eylemlerin suç olarak düzenlenmesi taraf devletlerden

isteniyor. Şiddeti gerçekleştiren kim olursa olsun şiddetin önlenmesi, soruşturulması, cezalandırılması, zararın tazmin edilmesi yükümlülüğünü devlete teslim ediyor. Bu yükümlülüklerin yerine getirilmemesi halinde şiddetin sorumlusu İstanbul Sözleşmesi çerçevesinde devlet olarak kabul ediliyor."

Akçabay, aynı zamanda İstanbul Sözleşmesi'nin zaten uygulanmadığına dikkat çekti. Ülkenin her yerinde şiddet ve ölüm tehdidiyle yaşamakta olan kadınlar ve kız çocukları varken, böyle bir problem yokmuş gibi hareket edilmesini eleştiren Akçabay, "İstanbul Sözleşmesi zaten uygulanmıyor. Kadınlar ölmeye, şiddet görmeye devam ediyor. İstanbul Sözleşmesi varken dahi uygulanmayan kadına yönelik şiddete karşı önlemlerin bu sözleşmeden çekildikten sonra uygulanabileceğini söylemek çok zor" ifadelerini kullandı.

"İktidar bu sözleşmeye hiçbir zaman sıcak bakmadı"

Sözleşmenin iptalinin konuşulmaya başlanmasıyla birlikte sokağa çıkan kadın örgütlerinden biri de Mersin Mor Dayanışma'ydı. "Şiddete, işsizliğe, yoksulluğa ve geleceksizliğe karşı harekete geçiyoruz!" sloganıyla Mersin sahilinde pedal çeviren kadınlar, İstanbul Sözleşmesi'ne de sessiz kalmadı. Mor Dayanışma üyelerinden Şilan Sürmeli, kadınların her türlü ezilme biçimine karşı ses çıkardığını, İstanbul Sözleşmesi'nin de kadınların ses çıkardığı bir dönemde Türkiye'nin imzalamak zorunda kaldığı bir sözleşme olduğunu hatırlattı. İktidarın bu sözleşmeye hiçbir zaman sıcak bakmadığını vurgulayan Sürmeli, "Çünkü iktidarın gündeminde kadınların ve LGBTI+'ların öldürülmesi değil, korumaya çalıştıkları 'kutsal aile' var. Türkiye'de kadınlar öldürülüyor, istismara uğruyor. Türkiye'de her gün en az 3 kadın öldürülüyor. Adlarımız değişiyor ama öykülerimiz aynı. İktidara göre erkekler kadınları öldürebilir, dövebilir, istismar edebilir. Evlendiği kadına tecavüz edebilir; evlenmeden de edebilir. Hukuk erkeği koruyacaktır. Hukuk, adaleti erkekler lehine işletmeye devam edecektir. İşte bu yüzden, bu düzeni yıkmak için, yaşamak için İstanbul Sözleşmesi'ni yaşatacağız" diye konuştu.

"Pınar için, katledilen tüm kadınlar için..."

Kadınlar İstanbul Sözleşmesi'ni yaşatmak için mücadele ederken, Pınar Gültekin'in ölüm haberi tüm bu sürecin ne kadar önemli olduğunu bir kez daha hatırlatırcasına geldi. Mersin'de kadınlar, İstanbul Sözleşmesi'nin önemini bu kez bir kadının daha ölüm haberinin gölgesinde anlatmak için sokaklara çıktı. Mersin Kadın Platformu'ndan Ceren İnan, İstanbul Sözleşmesi uygulansaydı bugün hayatta olacak olan Pınar ve daha yüzlerce kadın için gerçek adaletin İstanbul Sözleşmesi'nin uygulanmasıyla geleceğini söyledi. Sözleşmeyi kaldırmaya çalışmanın ve uygulamamanın kadınların hayatlarını ellerinden aldığını vurgulayan İnan, "Bugün Pınar için ve katledilen bütün kadınlar için buradayız. Bir kişi daha eksilmeye tahammülümüz kalmadığı için buradayız. İstanbul Sözleşmesini uygulayın demek için buradayız. İstanbul Sözleşmesi bizim yaşam güvencemizdir, mücadele etmekten vazgeçmeyeceğiz" ifadelerini kullandı.

Mersin'de ve Türkiye'nin geri kalanında, sokaklarda, meydanlarda, gazetelerde, sosyal medyada, adliyelerde, akademide, hayatın her alanında yaşamlarını savunan, kazanımlarına sahip çıkan kadınlar aynı şeyi söylüyor: "İstanbul Sözleşmesi bizim yaşam güvencemizdir, mücadele etmekten vazgeçmeyeceğiz". Kadınlar biliyor; "İstanbul Sözleşmesi yaşatır!"

TARİHTE BU AY / AĞUSTOS

2 Ağustos 1886

Adana-Mersin demiryolu açıldı.

16 Ağustos 1925

Mersin İdman Yurdu kuruldu.

10 Ağustos 1927

Mersin – Adana – Akçakale – Ceylanpınar – Nusaybin demir yolu hattındaki işçilerin başlattığı ve 13 gün süren grev kazanımla sonuçlandı.

11 Ağustos 1927

Mersin Tüccar Kulübü kuruldu.

29 Ağustos 1927

Mersin Liman İşleri İnhisanı kuruldu.

4 Ağustos 1949

Arsılköy Olayları hakkında verilen karar Yargıtay tarafından onandı.

17 Ağustos 1978

Olimpiyat şampiyonu güreşçi Mersinli Ahmet hayatını kaybetti.

Ağustos 2001

Kromsan Fabrikası atık deposu patladı, atıklar denize aktı.

18 Ağustos 2003

Kanal 33 TV'de "Fay Hattı" programının yayınlanması, Büyükşehir Belediye Başkanı Macit Özcan'ın aldıracağı mahkeme kararıyla engellendi.

Mithat Fabian Sözmen

95 yıl önce kurulan Mersin İdman Yurdu'nun doğum günü, Mersin İdman Yurdu olmadan kutlanıyor! Bu, elbette Mersinliler için bir ayıp. Kulübün bir asra yaklaşan tarihi çakanacak sayısız dersle dolu.

Mersin'de futbola dair ilk kayıtlar 1922'de Türkiye İdman Cemiyetleri İttifakı'nın kuruluşuyla başlıyor. 12 Şubat 1922'de oluşturulan Adana Mıntıkası'na mensup 4 kulüp arasında Mersin'den Türk Ocağı Spor Kulübü de var. İlk maçlar ise yenilgiye uğratılmış ancak henüz kenti terk etmemiş Fransız askerlerine karşı. Eylül-Kasım 1922 arasındaki dört maçta Mersin Gençler Yurdu, Fransız askerlerini toplam 13 gol atıp 1 gol yiyerek mağlup ediyor.

22 Aralık 1922, ulusal öneme sahip bir tarih. Memleket muhtelit (karma) takımlarının komşu şehirler arasındaki ilk maçlarından biri bu tarihte yapılıyor. Adana Muhteliteli ile Mersin Gençler Yurdu arasında Mersin'de oynanan müsabaka 1-1'lik eşitlikle sonuçlanıyor.*

Ağustos 1925'te tarih sahnesine çıkan Mersin İdman Yurdu, zaman zaman kentte başka kulüpler kurulsada da (örneğin '46'da DP'nin takımı olarak anılan Mersinspor) şehrin iradesini yansıtan temel kulüp olageliyor.

M. İ. Y. ilk olarak 1927'de sonra 1932 ve '33'te Çukurova şampiyonu oluyor. 1944'te Türkiye üçüncülüğü elde ediliyor. Bunun dışındaki sezonlarda Adana'nın Seyhanspor, Torosspor, Demirspor gibi kulüplerinin muzaffer olduğunu görüyoruz. Ancak Mersin İdman Yurdu da epey ses getiriyor. Öyle ki 1932'de Lütfi Ali, Cumhuriyet gazetesinde Mersinli futbolcuları "Çukurova'nın yakıcı güneşinden hayat alan heyecanlı cenup çocukları" olarak tanımlıyor.

"ÇUKUROVA'NIN GÜNEŞİNDEN HAYAT ALAN HEYECANLI CENUP ÇOCUKLARI"

1959'da ulusal ligin kurulması sonrası Mersin futbola ciddi şekilde eğiliyor. 60'larla birlikte kulübün adı Çukurova Mersin İdman Yurdu oluyor, başkanlık koltuğunda ise Tarsuslu Mehmet Karamehmet oturuyor.

1967'de ilk kez Birinci Lig'e yükseliyor İdman Yurdu. 7 sezon tutunuyor ligde ama 1974 yılında kent, "Cumhuriyet'in 50. yılında küme düşme olmasın" kampanyası için imza toplarken buluyor kendini. 50 bin imza Ankara'ya teslim ediliyor ama nafi!

"Merhaba İdman Yurdu, Güle Güle İdman Yurdu!"

İdman Yurdu iki yıl sonra lige dönüyor. 1975 Festivali'nin "Merhaba Mersin" şarkısı artık "Merhaba İdman Yurdu" olarak söyleniyor. Aynı zamanda belediye başkanı da olan kulüp başkanı Kaya Mutlu, futbolculara sosyal konut ve 50'er bin lira prim veriyor. (Sosyal konutun amacına uygun değerlendirilmeyeşine bir örnek!) Primin gazı bir yıl sürüyor. Seyfi Alanya'nın koltuğundan darbeyle düşürüldüğü bu dönemler aynı zamanda şehirde sporun düşüş yılları oluyor. İdman Yurdu'nun "asansör takım" günleri başlıyor. Fenerbahçe'yle kupa finali oynanan 1983'e kadar bir iniyor bir çıkıyor kırmızı-lacivertliler.

28 yıllık hasrete razıydık!

Sonrası tam 28 yıllık bir alt ligler macerası. Kentin genel durumuna uygun bir düşüş... Hasretin sona erdiği 2011'de ise başka faktörlerin devrede olduğunu görmemek zor. Şehrin siyasi bölünmüşlüğü'nün rol oynadığı "sahipsizlik" haline, iktidar partisinin sportif desteği oya tahvil etme niyetleri ekleniyor. İdman Yurdu bir anda Başkan A. Kahramanlı'nın övünerek söylediği gibi "Bakan Z. Çağlayan'ın transfer yaptığı", R. Zarrab'ın destek sağladığı, bugünlerde "cıs" olduğu için bahsedilmese de adı şike iddianamelerinde geçen bir kulüp haline geliyor. Tüm bunlar kulübün devasa bir borç yüküyle kapanmasına kadar varıyor. 28 Nisan 2019'da Mersin İdman Yurdu adı ve armasıyla son maç gözyaşları içerisinde oynanıyor. Şimdilerdeyse bu sezon 3. Lig'e yükselen bir İçel İdman Yurdu var. 18 Temmuz'daki şampiyonluk kutlamasında görüldüğü üzere özlem büyük.

Tüm bu serüvenden çıkarılacak bolca ders var kuşkusuz. Profesyonel futbolun kuralları artık 1932'deki gibi "Çukurova'nın yakıcı güneşinden hayat alan heyecanlı cenup çocukları"na fırsat tanımıyor. Belki de önemli olan Süper Lig'de oynamaktan, kupalar, şampiyonluklar kazanmaktan öte Mersin'in gerçekten bir "idman yurdu" haline getirilmesidir.

*Mehmet Yüce'nin İletişim Yayınları'ndan çıkan Osmanlı Melekleri ve İdmançı Ruhlar kitapları bu döneme dair en güvenilir kaynaklardır.

Özlediğimiz Lezzetler

Atıstırmalıklar

- Kaşarlı tost ..... 9₺
- Beyaz Peynirli Tost ..... 9₺
- 3 Peynirli Tost ..... 10₺
- Karışık Tost ..... 12₺
- Peynirli Soğuk Sandviç ..... 12₺
- Peynirli / Jambonlu
Soğuk Sandviç ..... 13₺

Makarnalar

- Domatesli Makarna ..... 16₺
- Kremalı Makarna ..... 16₺

Salatalar

- Akdeniz ..... 17₺
- Ton Balıklı ..... 22₺
- Hellim Peynirli ..... 22₺
- Kinoa Salatası ..... 22₺
- Karışık Baklagil Salatası ..... 22₺

Omletler

- Mantarlı Omlet ..... 12₺
- Otlu Omlet ..... 12₺
- Peynirli Omlet ..... 12₺

1 gün önceden
sipariş verdiğinizde
kurabiye, kek ve pasta
siparişlerinizi
seve seve hazırlarız.

Tuzlular

- Günün Böreği ..... 8₺
- Poğaç (Adet) ..... 2,5₺
- Kurabiye (Adet) ..... 2,5₺

Tatlılar

- Mozaik Pasta ..... 12₺
- Tiramisu ..... 12₺
- Cheesecake ..... 15₺
- Günün Keki ..... 7₺
- Magnolia ..... 12₺

Soğuk İçecekler

- Menta Gazoz ..... 5₺
- Limonata ..... 13₺
- Reyhan Şerbeti ..... 9₺
- Smoothie ..... 13₺
- Muzlu Süt ..... 12₺
- Sade Soda ..... 4₺
- Meyveli Soda ..... 5₺
- Churchill ..... 6₺
- Su ..... 2₺

Sıcak İçecekler

- Sahlep ..... 13₺
- Sıcak Çikolata ..... 13₺
- Ballı Tarçınlı Süt ..... 13₺

Çaylar

- Hopa Çay ..... 3₺ - 6₺
- Bitki Çayları ..... 10₺
- Ada Çayı ..... 10₺
- Ihlamur ..... 10₺
- Yeşil Çay ..... 10₺
- Kış Çayı ..... 10₺

Kahveler

- Türk Kahvesi ..... 8₺ - 12₺
- Demleme Kahve ..... 10₺
- Zapatista Kahve ..... 10₺
- Americano ..... 9₺
- Espresso ..... 8₺
- Cappuccino ..... 12₺
- Caffe Latte ..... 12₺
- Latte Macchiato ..... 12₺
- Buzlu Kahve ..... 13₺

Alasya Kahve Kartları

Kültürhane'de artık kahvelerin tadı farklı... Sizi taze çekilmiş buram buram kokan kahve çekirdeklerinin enfes kokusuyla, lezzetli kahve çeşitlerimizi tatmaya davet ediyoruz. Nefis kahvenin kokusunu alır gibiyse, siparişleriniz için hazır olduğumuzu söyleyelim... 10 kahve için hazırlanan Alasya Kahve kartlarımızla 'veresiye' ilişkisini tersine çeviriyoruz. Bu kartlarla kahvelerinizi peşinen alabilecek, hediye edebilecek ya da ihtiyacı olanlar için askıya bırakabileceksiniz. Kartımızın karşılığında ikramımız olan 11. kahvenin tadını çıkarmaya ayrıca bekliyoruz...

BİZE HER YER PARİS

İNSANLIK VE SANAT TARİHİNE PARİS AKTARMALI HAFTALIK EMRE ÜLKER SEFERLERİ

Ulaş Bayraktar

<https://youtu.be/L2BclX1IRzA>

Emre Ülker Paris'i gezdirme bahanesiyle bizi uygarlık tarihinin, sanat akımlarının, felsefi tartışmaların içine daldırıyor. Haftalık koşturmacalarınızın arasında ayıracak bir saatiniz varsa, buyrun birlikte Emre ile Paris'e gidip, insanlık ve sanat tarihi içinde kısa bir gezinti yapalım.

Size de olur mu bilmiyorum; öve öve bitirilmeyen, yerlere göklere sığdınlmayan bir filmi, bir mekanı, bir yeri gördüğümde genelde öncesinde kulağıma çalınanların büyük ölçüde abartılmış olduğu hissiyatını taşıırım. Bazen de az bile söylenmiş diye düşünürüm. Paris'i gördüğümde hissettiğim tam da buydu: büyük bir hayret ve hayranlık.

Paris'le tanıştığımдан beri güzelliğin temel iki çeşidi olduğunu düşünüyorum: doğal olan ve emekle üretilen. İstanbul doğal olarak çok güzel bir kenttir mesela. Denizleri, Boğaz'ı, Haliçi, tepeleri, koruları, ormanları doğal olarak muhteşem bir coğrafya. İnsana dair olan kısımlarını çıkarırsanız bazı güzelliklerden mahrum kalacağımız kesin ama son tahlilde şimdikinden çok çok daha göz alıcı bir manzara ile karşı karşıya kalabilirsiniz. Sözün özü, İstanbul'un nesli tükenmekte olan güzelliği doğal bir güzelliştir.

Oysa Paris'ten insan emeği unsurları çıkardığımızda bir ovada akan bir ırmak kalır. İstanbul'daki gibi nefesinizi alan ne bir Boğaz vardır ne de gün batımı... Ama meydanları, binaları, parkları ve müzeleri ile Paris, insanoğlunun zekası, hayal gücü, mahareti, sabrı ve iradesi ile ne güzellikler yapıp, bunları korumasını nasıl bilebileceğinin vesikası olarak kendine hayran bırakır.

Artık Paris'in bu güzellikleri Paris'in en meraklı, malumatlı ve keyifli rehberi tarafından Kültürhane'ye taşıyor. Sevgili Emre Ülker ile başladığımız "Bize Her Yer Paris" serisi ile Paris'in taşını, parkını, tarihini, sanatını her cuma Kültürhane'ye taşıyoruz.

Emre Ülker kendi evimizde, elimizden tutup, bizi sokak sokak Paris'e, bina bina, meydan meydan caddelerine, tablo tablo, heykel heykel müzelerine taşıyor. Bir kenti ona aşık bir rehberin eşliğinde geziyor, tanıyoruz.

Paris'i konuşurken sadece Paris'i de konuşmuyoruz elbette. Bir ülkenin hatta bir kıtanın tarihinin kalbinde bir kenti konuşmak insanlık tarihini hatırlamayı, müzedeki bir tablo, bir heykel sanat akımlarını, dönemlerini konuşmayı gerektiriyor; bir sokak isminden edebiyat, bir köprü manzarasından sinema eserlerine dalıyoruz. Bir restoranın menüsü ile şarabın, bir kafede kahvenin tarihini hatırlıyoruz.

Tüm bu dalıp gitmeler, hayretler içinde aydınlanmalar bir feylesof ve sanat tarihi meraklısının mihmandırlığında olunca duyup, gördüklerimiz de sansasyonel rehber gevezeliklerinden uzak, bir açık ders mahiyeti kazanıyor.

Emre Ülker, Paris'i gezdirme bahanesiyle bizi uygarlık tarihinin, sanat akımlarının, felsefi tartışmaların içine daldırıyor. Haftalık koşturmacalarınızın arasında ayıracak bir saatiniz varsa, buyrun birlikte Emre ile Paris'e gidip, insanlık ve sanat tarihi içinde kısa bir gezinti yapalım. Paris'e nasıl olsa günün birinde yolunuz düşer ama bu malumatlı zaman yolculuğu her zaman nasip olmayabilir.

Pandemi günlerinde iyisi mi siz de evde kalın, Emre Ülker ile Paris'e gelin, bizimle uygarlık tarihi içinde gezin.

İKİ ELİN SESİ

KOOPERATİFLER ÖĞRENEN ORGANİZASYONLARDIR

Ayşe Gül Yılgör

<https://youtu.be/VcMBFh03Bnc>

İki Elin Sesi adlı program dizimizin ilkinde Karşıyaka Belediyesi Kooperatifleri ve Sosyal Girişimleri Destekleme Birimi yöneticisi Alper Akbulut ile kooperatifçiliğin ilkelerini, önemini, eğitim, bisiklet ve mimar-mühendis kooperatiflerini, Roman mahallesindeki kooperatifleşme sürecini konuştuk.

Neoliberalizm ve pandemi koşulları hem küçük üreticileri hem de tüketicileri güçsüzeletirdi. Özellikle küçük üreticiler hammadde ve malzeme temininde ve üretimlerini pazara ulaştırabilmede tekeller tarafından neredeyse yok edildiler. Tüketiciler ise sağlıklı, güvenilir gıdaya ulaşmaz ve ihtiyaçlarını makul fiyatlarla karşılamaz duruma getirildiler. Her iki kesim için de bu sorunları aşabilmenin en etkili araçlarının başında kooperatifler geliyor.

Kooperatifler hakkında çok çeşitli bilgi ve deneyim paylaşacağımız İki Elin Sesi adlı bir program dizisine başladık. İlk programımızda Karşıyaka Belediyesi Kooperatifleri ve Sosyal Girişimleri Destekleme Birimi yöneticisi Alper Akbulut'u ağırladık. Birlikte kooperatifçiliğin ilkelerini, önemini, eğitim, bisiklet ve mimar-mühendis kooperatiflerini, Roman mahallesindeki kooperatifleşme sürecini konuştuk.

Akbulut, Türkiye'de özellikle son yıllarda kooperatifçiliğin yeniden artış gösterdiğini hatta Avrupa Kooperatifler Birliği'nin verilerine göre, kooperatif sayısı itibarıyla Avrupa ortalamasının üzerinde olduğumuzu ifade ediyor. Ancak sürdürülebilirlik kriterleri olarak kabul edilen ortak sayısı, yıllık gerçekleştirilen ciro ve istihdam yaratma kapasitesi açısından en son sırada yer aldığımızı da ekliyor.

Kooperatiflerin Türk Ticaret Kanunu'na tabi sermaye şirketleri yani ekonomik yapılanmalar, çıkar ortaklıklar olduğunu fakat iki temel noktada şirketlerden ayrıldığını hatırlatan Akbulut ilk farkın kooperatiflerde hisse payına bakılmaksızın tüm ortakların yönetimde eşit söz sahibi olması olduğunu belirtiyor. Bu sayede kooperatifin % 80 hissesine sahip olan da % 1 hissesine sahip olan da yönetime eşit düzeyde katılabilirler. İkinci farklılık da, kooperatiflerdeki kârın

sermaye katkı oranında değil gelir-gider farkı, ortakların üretim sürecine katkıları ölçüsünde dağıtılması sayılıyor.

Kurucusu olduğu Karşıyaka Belediyesi Kooperatifleri ve Sosyal Girişimleri Destekleme Biriminde ne gibi çalışmalar yaptıklarını sormamız üzerine öncelikle eğitim çalışmalarını yaptıklarını, başarılı kooperatif örneklerini incelediklerini ve ortak faaliyetlerini birlikte yürütmek isteyenler için bir çatı oluşturmaya çalıştıklarını anlıyoruz. Bildiklerini aktarırken kendilerinin de çok şey öğrendiğini ifade eden Akbulut şimdiye kadar ihtiyaç sahipleriyle birlikte, bisiklet kooperatifi (35 kurucu ortakla), eğitim kooperatifi (35 kurucu ortakla), mimar ve mühendisler kooperatifi (70 kurucu ortakla), Roman kooperatifi (seyyar satıcılarla) kurduklarını anlatıyor.

Akbulut kurdukları bu kooperatiflerin ve diğer benzer oluşumların sürdürülebilirliğinin kolektif aklı ve takım oyununu önemsemesine bağlı olduğunu düşünüyor. İletişim becerilerimizi geliştirmeyi, birbirimize güven duymayı öğrenmemiz gerektiğini bunun da şeffaflıktan doğduğunu altını çiziyor. Bu bakımdan her türlü belgeyi ortakların inceleyebileceği bir sistem kurmanın ve üyelerin insani ilişkilerini samimi ve yakın tutmasının kooperatifin başarılı olması, uzun süreler faaliyetini sürdürmesine büyük katkı sağlayacağını vurguluyor.

Sözün özü sevgili Alper Akbulut, Mersin ve Kültürhane ziyaretinde paylaştıkları ile ardında ziyaretin kısıtlılığı ile orantısız bir umut ve ilham bıraktı. Kültürhane olarak kooperatifçilik çalışmalarına verdiğimiz önem ve emek ışığında kendisiyle yolumuzun sık sık kesişeceği aşikar.

Yollarımız açık ve ortak olsun...

SERMAYENİN KÜRESEL ŞİDDETİNİN ARACI: IRKÇILIK

Mithat Fabian Sözmen

https://youtu.be/exsdENHB_cE

Ekonomi-Politik Sohbetler'de Metin Altıok, Selim Çakmaklı ve Tolga Tören ırkçılığın ve kapitalizmin mutlu birlikteliğini mümkün kılan tarihsel ve güncel dayanakları konuştu.

Amerika Yerlilerinin, topraklarını ellerinden almaya gelen Avrupalılara "Beyaz adam" diye seslendiğine sayısız Hollywood filminde rastlamışızdır. Bu tamamen "beyaz" icadıdır çünkü Yerliler, Avrupalılara baktığında gördüğü şeyi bir renkle tanımlamaz. Aksine bunu yapan Avrupalılardır ve Yerlileri aşağılamak için onlara "kızıl-derili" derler. Bu, soykırımına hazırlanan Yerlileri, insan dışlaştırmanın, böylece imhanın meşrulaştırılmasının bir aracıdır.

Peki tam da kapitalizmin ilkel birikim süreçlerine denk gelen bu imha hareketlerinin temel gayesi ve bugün karşı karşıya kaldığımız "ırkçılıklar"ın arkasında yatan şey nedir?

Kültürhane'nin yeni programı Ekonomi-Politik Sohbetler'de Metin Altıok, Selim Çakmaklı ve Tolga Tören, ABD'de ırkçılığa ve polis şiddetine karşı yükselen eylemleri merkeze alarak yaptıkları tartışmada bu sorunun yanıtlarını verdi.

ABD'deki protestolarda son durum

Bir süredir ABD'de bulunan Selim Çakmaklı, süreci özetlerken protestolara eşlik eden polis şiddetinin devam ettiğini hatırlattı. Protestolarda sadece siyahların olmadığına hatta beyazların da güçlü bir şekilde eylemlerin bir parçası olduğuna değinen Çakmaklı, öne çıkan üç sloganın "Black Lives Matter" (Siyahların Yaşamı Önemlidir), "No Justice No Peace (Adalet Yoksa Huzur da Yok) ve Defund the Police (Polise Aktarılan Kaynakları Kesin) olduğunu vurguladı.

Kapitalizmin küresel trendi

Çakmaklı'nın ırkçılığın ABD'deki kurumsallaşmış yapısını hatırlatmakla birlikte sorunun ve protesto halesinin ABD'yle sınırlı olmadığına değinmesi üzerine Metin Altıok da Fransa'daki Sarı Yelekliler

hareketinden Gezi/Haziran protestolarına dünya çapında yakın dönemdeki protesto hareketlerini "refah devleti"nin yıkımı ve polis şiddetinin yaygınlığıyla ilişkilendirdi.

Güney Afrika dersleri

Güney Afrika üzerine çalışan ve ırk ayrımcılığına dayalı Apartheid rejimini yakından inceleyen Tolga Tören de önce Hollanda sonra Britanya'nın bölgeyi sömürgeleştirirken kullandığı yöntemleri ve argümanları anlattı. Tören, yerli halkı deyim yerindeyse ebedi bir sömürüye mahkûm etme pratiklerinin bir yandan topraklarını ellerinden alma bir yandan da onları kendilerinden daha aşağı bir statükoda bırakacak siyasal rejimin oluşturulmasıyla mümkün kılındığını söyledi.

Tören ırkçı rejim yıkılsa da ırkçılığın ortadan kalkmadığına dikkat çekti: "Artık ırkçı yasalar yok ama ırkçılık üretim süreçlerinde işlevsel olmaya devam ediyor."

Amerika Yerlilerinin "cuk" oturan tanımı

Altıok, Çakmaklı ve Tören'in vurguladığı gibi ırkçılığın, kapitalizmin gelişimindeki rolü yadsınamaz ve bu, sadece ten rengine dayalı değil. Kapitalizm yoluna rahatça devam edebilmek için gerekirse siyahı siyaha kırdığı yeni düşmanlıklar üretebilir, üretiyor da.

Yazının başına dönecek olursak... Evet, kendilerini "kırmızı" görmeyen Amerika Yerlileri, Avrupalılara da uzun süre "Beyaz Adam" dememiştir. Ne demiştir biliyor musunuz? Wasicu yani "Açgözlüler" ya da "En iyisini/güzelini kendine saklayanlar". Kapitalizmin sınır, onur, vicdan tanımayan doymak bilmezliğine daha güzel, daha sınıfsal bir tanım getirilebilir miydi?

DÜNYADAN ve MERSİN'DEN YEŞİL MASALLAR KÜLTÜRHAİNE'DE BULUŞTU

Burçak Görel

<https://youtu.be/9WKYRfA7Zzs>

"Belki de her şeye rağmen hep birlikte gezege-ni kurtarabiliriz" cümleleriyle başlayan "Şehrin Yeşil Masalları" filmi Hollanda'nın 5 farklı şeh-rinden yenilikçi yeşil projeler oluşturmak için harekete geçmiş kişi ve kurumlara yer veriyor. Ufak, yenilikçi ve kararlı adımlarla ekoloji için önemli adımlar atılabileceğini anlatan film izleyiciye "5 dk. duş almakla, 10 dk. duş almak arasındaki farkı anlatıyor. Israrla "Yapabileceklerinin yararını biliyor musun?" sorusunu hatırlatan film, izleyenleri su tasarruflu duş başlığı gibi gündelik hayata dair pratik çözümlerden, su kanallarının üzerine inşa edilen çiftlikler gibi yenilikçi kent politikalarına Hollanda'nın yeşil masallarına dair bir yolculuğa çıkarıyor.

Kültürhane pandemi sonrası ilk buluşmasını yeni normale uygun, yenilikçi bir etkinlikle; "Kentin Yeşil Masalları" film gösterimiyle yaptı. Hollanda Başkonsolosluğu'nun desteğiyle düzenlenen etkinlik, Mersin, İstanbul ve Hollanda arasında online ve yüz yüze birlikteliklerle gerçekleşti. Hollanda'nın Ankara Büyükelçisi Marjanne de Kwaasteniet, Hollanda Büyükelçiliği Kültür Müşaviri Eray Yaygıç, Proje Koordinatörü Ingrid Woudwijk ve filmin yönetmeni Gwen Jansen'in internet üzerinden katılımıyla gerçekleşen etkinlikte Mersin'in yeşil masallarına da yer verildi.

Fark Etmek ve Değiştirmek İçin; "Pozitif Harekete Geçiş"

Gösterimden önce Hollandalı yönetmen Gwen Jansen, Hollanda'da bir dizi yeşil öykü tasvir eden 'Şehrin Yeşil Masalları' filmi hakkında konuştu. Filme umutsuzluklarla başladığını, ancak sonrasında bu umutsuzluğun, yerini pozitif bir harekete geçiş isteğine bıraktığını söyleyen Jansen, "Şunu fark ettim: Umutsuzluğa gerek yok; önemli olan umut kaynaklarını fark edebilmek, onlarla birlikte harekete geçmek ve değiştirmek. Ben buna "pozitif harekete geçiş" diyorum." diye konuştu.

Dünyanın yeşil masallarına Mersin de eklendi. Bu masal birlikteliğine Solinova'dan Ayşe Gül Yılgör "Mezitli Üretici Kadın Kooperatifinin temiz ve güvenilir tarım" adlarıyla, Mersin'in Yabanları'ndan Bediz Yılmaz, "yaban hayatı ve biyoçeşitliliği yaşatma" çabalarıyla ÇITTA'dan Özlem Özgür Ankan ise "sağlıklı gıda için" başlattıkları mücadeleyi anlattıkları konuşmalarıyla katkı sağladı. Dünyanın farklı şehirlerini ve yeşil masallarını Kültürhane'nin verandasına sığdıran, ataleti değil umut etmeyi ve harekete geçmeyi örgütleyen bu etkinlik, akıllarda temiz ve sürdürülebilir bir dünya için "akıllı şehirlere değil, akıllı insanlara" ve akıllıca beraberliklere ihtiyacımız olduğu fikrini bırakarak sona erdi.

KOKUSUYLA VE DOKUSUYLA AŞIK EDEN MERSİN'İN YİTİP GİDEN ESKİ EVLERİ

Mithat Fabian Sözmen

<https://youtu.be/sFD9C8x0-0g>

Bir yanda yitip gitmiş ve geri dönmesi mümkün olmayan güzellikler var ama bir yanda da kurtarılmayı bekleyen, çağdaşlarının akıbetine uğramak istemeyen onlarca yapı direniyor. Ağıt mı yakacağız, ders mi çıkaracağız? Dövünecek miyiz, sahip mi çıkacağız?

Semihi Vural, Mersin'e ilk kez 1969'da gelir. Kendi ifadesiyle "kiremit çatılı kesme taş evler, sonsuz yeşillik ve Akdeniz'i görünce "işte" der "yaşamak istediğim yer burası". Dediğini yapar da, 1976'dan beri Mersin'de... Mersin'e dair sayısız kitap yazdı, Mersin'i çok sevdi ve "benim" diyen Mersinliden daha çok Mersinli oldu. Ancak geldiği gündün beri bu şehrin, birçok hayranını hayal kırıklığına uğratan dönüşümüne de tanıklık etti. *Huğdan Gökdelen Mersin* kitabında bu dönüşümün kentin eski yapılarına etkisini şöyle anlatıyor:

"Her kanş toprağından fıskıran yeşil içindeki portakal, limon bahçeleri, pamuk tarlaları yanında kurulan eski Mersin yapıları, artık geçmişin hüznünlü şarkılarında kalmıştır. Çimento blokların gölgesinde kalmış, kaderlerine terk edilmiş kimileri. Oysa hâlâ direnip insan sıcaklığını gözeneklerinde duyumsayanları dimdik ayakta..."

Dedik ya hayal kırıklığına uğrayan başkaları da var. Kültürhane Yumuktepe Sohbetleri'nde "Eski Mersin Evleri" başlığıyla gerçekleştirilen sohbetin katılımcılarından Müberra Çakmaklı onlardan biri. 1983'te eşiyile Mersin'e geldiklerinde şehre aşık olduklarını söylüyor. Sonra eşinin işleri dolayısıyla ayrılmak zorunda kalıyorlar ancak 10 yıl sonra geri döndüklerinde "eskiye ait hiçbir şey kalmamıştı" diyor ve devam ediyor: "Şu anda Mersin'e inmek istemiyorum, Pozcu'yu görmek istemiyorum. Mersin çok üzüyor beni. Birazcık da Mersinlilerde hata buluyorum, şehirlerine sahip çıkamadılar."

Doğru, bir yanda yitip gitmiş ve geri dönmesi mümkün olmayan güzellikler var ama bir yanda da kurtarılmayı bekleyen, çağdaşla-

rının akıbetine uğramak istemeyen onlarca yapı direniyor. Ağıt mı yakacağız, ders mi çıkaracağız? Dövünecek miyiz, sahip mi çıkacağız?

Bülent Akbaş'ın Mersin'in tarihi evlerini/yapılarını farklı dönemlerde çektiği fotoğraflarla bizlere ulaştıran sohbet, ister istemez bu birbirlerinden çok da uzak olmayan ruh halleri arasında gidip gelmemize neden oldu.

Akbaş'ın fotoğrafları, Semihi Vural, İrfan Tümer, Vahap Kokulu'nun yorumlarıyla anlatılan tarih ve yapıların akıbeti gerçekten "ah vah" ettirecek cinsten.

Semihi Vural'ın dediği gibi "Kadim bir kentin içinde yaşıyoruz ama bunun farkında değiliz." Herhalde bu yüzden en tarihi yapılarımız çürümeye yüz tutmuşken bu tarihi sergilediğimiz mekânlarımız, müzelerimiz de zaman içerisinde ilgisizliğe ve bakımsızlığa mahkûm oluyor. Olumlu örnekler ise adeta cezalandırılıyor, örneğin İçel Sanat Kulübü'nün kullanmaya başlayıp ihya ettiği eski Mersin evleri, kulübün elinden alınıyor! O halde son sözlere gelirken önce Vural'a kulak verelim: "Mersin'de yaklaşık 100 civarında kalan bu evlerin, sahibi konusu ne olursa olsun yeni işlevler vererek çağdaş donanımlarla topluma kazandırılmasını diliyorum."

Son olarak da etkinliğin ev sahibi Ulaş Bayraktar'ı dinleyelim: "İçel Sanat Kulübü gibi girişimler olabilirse o zaman bu tarihi binalar da kentlilik kültürüne hizmet eden işlevler kazanmış olur. Dolayısıyla sadece bir mimari yapıdan bahsetmiyoruz aynı zamanda kültürel, demokratik bir örgütlenme gerektiren değerlerden bahsediyoruz. 'Şu devlet birimi aldı, bu şirket aldı'yı seyrederken bizim de bir araya gelerek bunlara işlev kazandıracak girişimleri hayata geçirmek gibi bir sorumluluğumuz var."

Fotoğraflar: Bülent Akbaş

MERSİN'DEN NİTELİKLİ BİR RESTORASYON ÖRNEĞİ

BOĞAZIÇI ÜNİVERSİTESİ TARSUS-GÖZLÜKULE KAZILARI ARAŞTIRMA MERKEZİ

Sema Uğurlu Canpolat

https://youtu.be/6_A6GuWRVU

Araştırma Merkezi hem mimari açıdan hem de kurumlar arası işbirliği açısından örnek bir proje. Tarsus tarihinde önemli bir yerde duran Çırçır Fabrikası'nın, Tarsus'un ilk yerleşimi olan Gözlükule Höyüğü'nde yapılan arkeolojik araştırmalara ev sahipliği yapıyor olması yapının dönüşüm hikayesinde çok anlamlı bir yerde duruyor.

Gözlükule Höyüğü tabakalaşmasında araştırmalar sonucu ulaşılan ilk köy günümüzden 9 bin yıl öncesine tarihleniyor. Bu köy zamanla büyüyüp genişliyor ve binlerce yıl sonra insan yerleşiminin kesintisiz devam ettiği Tarsus'un ilk yerleşimi olarak karşımıza çıkıyor. Gözlükule Höyüğü'nde ilk arkeolojik çalışmalar 1930'lu yıllarda ABD'li bir ekip tarafından başlatılmış, günümüzde ise bu alandaki arkeolojik çalışmaları Boğaziçi Üniversitesi sürdürüyor.

Tarsus Çırçır Fabrikası 19. yüzyılda Çukurova'da artan pamuk üretimine paralel olarak açılan ilk endüstri yapılarından biri. 19. yüzyılın ikinci yarısında İngilizler tarafından inşa ediliyor, 1980'lere kadar işlevini koruyor. Sonrasında bir süre depo olarak kullanılıyor ve terk ediliyor. Fabrika çalıştığı 100 yılı aşkın süreçte kent ekonomisine katkısı sebebiyle kent belleğinde güçlü bir yer ediniyor. Tarsus Çırçır Fabrikası 1995 yılında Kültür Bakanlığının Tarsus tarihi kent merkezine yönelik başlattığı proje alanlarından birinin içinde kalmaktaydı ve 2000 yılında kamulaştırıldıktan sonra 2001 yılında bir kısmı; 2013 yılında ise tamamı Boğaziçi Üniversitesi'ne tahsis edildi ve böylece bu endüstri mirasını yok olmaktan kurtaran ve araştırma merkezini bugünkü duruma getiren süreç başlamış oldu.

Araştırma Merkezi hem mimari açıdan hem de kurumlar arası işbirliği açısından örnek bir proje. Tarsus tarihinde önemli bir yerde duran Çırçır Fabrikası'nın, Tarsus'un ilk yerleşimi olan Gözlükule Höyüğü'nde yapılan arkeolojik araştırmalara ev sahipliği yapıyor olması yapının dönüşüm hikayesinde çok anlamlı bir yerde duruyor. Bu denli özel bir işlev kazanmasının yanında Tarsusluların da kullanabileceği bazı ortak alanları kentle paylaşıyor ve böylece kente entegre oluyor. Araştırma Merkezi geçtiğimiz yıl Avrupa Kültürel Miras Ödülleri/Europa Nostra jürisi tarafından 'Koruma Dalı'nda ödüllendirildi.

Araştırma merkezinin nitelikli restorasyonunu bu sayfaya sığdırmam mümkün değil. Merak edenler Megaron'un 11. bölümünde proje müellifi ve uygulama sorumlusu Y.Mimar Saadet Sayın'ın aktardığı değerli bilgileri ve restorasyon projesini anlatan sunumunu izleyebilirler.

Ülke genelinde olduğu gibi Mersin'de de restorasyon projeleri konusunda çoğu kez sınıfta kalsak da ne mutlu bize ki bu muhteşem kompleks şehrimizde yer alıyor.

Fotoğraflar: Ömer Kanıpak

GÜLNAR'IN ATALIK SARI BUĞDAYI üzerinden NEDEN YEREL, NEDEN ATALIK TOHUM? Sorusuna deneysel bir yanıt

Nilüfer Gatenyo

Bölgedeki canlılar adil olarak aynı kaynaktan besleniyor; besin herkese yetiyor ve uyum içinde yaşıyor; neden buraya ait olmayan bir buğdayı, başakları daha iri, daneleri çok, verimi yüksek diye ekiyoruz?

Sarı buğdayla tanışmamız, beş yıl önce Silifkeli arkadaşım Aycan'ın getirdiği bir torba unla olmuştu. Sonra birilerinden duyduğum ki, "Silifke sansı ile Gülnar sansı aynı değildir; atalık olan Gülnar'ındır (!..)" Bu sav, henüz bir söylem, bir bilgi notu bizim için. Kesin olan, bölgeye ait halen yaşayan bir atalık sarı buğday türü olduğu.

Geçen yıl Can'la birlikte üzerimize yapışan temmuz günlerinden birinde "Hadi" deyip, Gülnar'ın dağ köylerine attık kendimizi; atalık sarı buğday tarlalarında dolaştık.

Buğday almak istediğimizi söylediğimizde, Çiftçi Mustafa: "n'aapacanız ki!" diye baktı.

Şaşkınlığı normaldi aslında. Gülnar'dan geçerken, Mustafa'nın geçen yıldan kalan buğdayını traktöre yükleyip, dün Gülnar'a satmaya getirdiğini söylemişlerdi. Bu yıl ekin biçme vakti gelmişken, daha geçen yılın buğdayını bitirememişti... Alıcısı yoktu ki!.. Kendi yetiştirip, yiyor; kalanı ilçede satmaya çalışıyordu. Şimdi biz taaa Mersin'den köye, ayağına gidip, satamadığı buğdayına alıcı olmuştuk.

Madem durum buydu, neden Ofis'in dağıttığı buğdayı ekmiyordu ki?

"Un fabrikaları gelmez buralara. Tarlalar küçük, yol uzak. Hem Ofis'in buğdayına ilaç da veriyorlar; tarlaya atıyoruz ama buğday yine böcekleniyor. Oysa bizim sarı buğday ilaç istemez. E, bizim damak da buna alışmış... başka buğday yemeyiz."

"Hiç mi ilaç istemez?" dedik, "yok, istemez" dedi; "kırk yılda bir

'sarı pas' olur, onda da az bekleriz, geçer"... "Neyi beklersiniz?" dedim; güldü: "Bizim buraların bi rüzgan var, kupkuru. O esti miydi, ne pas kalır, ne bişey".

Deney bu; cevap da bu.

Bölgenin yerlisi Sarı Buğday: İklimde, börtü böceğe, rüzgara alışkın. Nesillerdir bölge insanının yemek kültürüne, damak zevkine yerleşmiş. Yalnız insan mı; tarladaki tüm canlılar, sarı pas denen mantar bile o buğdaydan besleniyor. Mesela sarı pas oburluk edip fazla mı yiyor; rüzgâr "hop!.. dur bakalım" diyor "sen payını aldın."

Bölgedeki canlılar adil olarak aynı kaynaktan besleniyor; besin herkese yetiyor ve uyum içinde yaşıyor; neden buraya ait olmayan bir buğdayı, başakları daha iri, daneleri çok, verimi yüksek diye ekiyoruz; buraya uyum sağlasın, kendinden bekleneni versin diye dünya paralar döküp önce takviye besin, sonra kurda kuşa, mantara yedirmeyelim diye zehir satın alıyoruz?.. Üstelik zehirin tamamı "zararlı" denilen -ki, aslında buranın yerlisi, kendi halinde canlılar tarafından yenilip tüketiliyor. Birazı toprakta kalıyor, birazını da ürünle birlikte biz yiyoruz...

Peki bu işin kime, ne yarar oldu?

Sahi, biz bu işi neden yapıyoruz?!..

ÇITTA Çukurova İnsan Tohum Toprak Atölyeleri, 2015 senesinde kurulmuş, yerelde ekolojik yaşam bilinci ve farkındalığının gelişmesi için çabalayan, gönüllü bir topluluk. Bu amaçla söyleşiler, atölyeler, film gösterimleri, şenlik ve festivaller düzenledi, okul ve meslek odalarında buluşmalar gerçekleştirdi. Kültürhane ile işbirliği içerisinde yaptığı etkinliklerle Kültürhane'nin dayanışma içinde olduğu bir kardeş organizasyondur.

f citta.cukurova @ citta_gida

GIDA-TARIM-EKOLOJİ ALANINDA UMUT VERİCİ DENEYİMLER

Bediz Yılmaz @bediz_yilmaz

Gıda alanındaki yenilikçi ve katılımcı uygulamaların dünya genelinde pıtrak gibi çoğalması umut veriyor; pek çok ülkede, küçük bir yerleşim yeri de olsa büyük bir kentin bir mahallesi de olsa, insanlar yaşadıkları yerelde gıda üretilmesini desteklemek ve kendi yerellerindeki gıdayı tüketmek için çaba harcıyor.

Sakin Köşe'de her bir bireyin ekoloji açısından yapacağı ufak da olsa çok kıymetli şeylerin olduğunu göstermeyi ve biraz da cesaret vermeyi amaçlıyorum. Bu yazıda ise bireysel olanın ötesine geçerek kolektif bir şekilde yapılabilecekler dair fikirler ve yerel yönetimler ile ekolojik bir dönüşüm için kurulacak işbirliklerine dair örnekler vermek istiyorum. Bu amaçla, Ulaş Bayraktar ile birlikte Yurttaşlık Demeği için kaleme aldığımız ve Ocak 2020'de yayımlanan **Yeni Katılımcı Pratikler: Paylaşan, Dönüştüren, Dirençli Dayanışma Kentleri** başlıklı rapordan geniş bir özet sunacağım.

Ekolojik kriz dünyanın her tarafını aynı şekilde vurmuyor şüphesiz, ancak karşılaşılan sorunların bütün toplumları tehdit ettiği de inkâr edilemez. Önceden tahmin edilmesi mümkün olmayan dev ölçekli afetler, kuraklık, tarımda zehirlerin yaygın kullanımı sonucu toprağın ve insanların hastalanması, Covid-19 gibi vahşi yaşam alanlarının tahribatı ile doğrudan ilişkili salgınlar, küresel ısınmanın öngörülebilir ve öngörülemez küresel etkileri... Tüm bunlar karşısında daha dirençli toplumlar ve kentler oluşturulması için yurttaş topluluklarının yerel yönetimlerle işbirliği içerisinde geliştirdikleri politikaları incelediğimiz raporda dünyanın pek çok ülkesinden çok sayıda ilham verici uygulamaya yer vermeye çalıştık.

Bu köşede yerimiz biraz dar olduğu için sizleri raporun tam metnini (https://yereldemokrasi.net/attachments/article/197/Yeni_Katilimci_pratikler.pdf) incelemeye davet edip kendimce en etkileyici bulduğum deneyimleri paylaşayım.

Gıda alanındaki yenilikçi ve katılımcı uygulamaların dünya genelinde pıtrak gibi çoğalması umut veriyor; pek çok ülkede, küçük bir yerleşim yeri de olsa büyük bir kentin bir mahallesi de olsa, insanlar yaşadıkları yerelde gıda üretilmesini desteklemek ve kendi yerellerindeki gıdayı tüketmek için çaba harcıyor. Bu alandaki en hoş örneklerden biri İngiltere'nin Todmorden kentinde, yaşlı bir kadının gül bahçesini sebze bahçesine dönüştürmesi ve bahçesinin duvarını yıkarak "Buyrun alın" yazan bir tabela koyması ile başlayıp çığ gibi büyüyen "Yenilebilir Bahçeler" akımı. Todmorden başta olmak üzere pek çok kentte vatandaşlar buldukları her boşluğu (okul bahçesi, karakolun önündeki otopark vs) sebze bahçesi yapmaya girişmişler, bunun için belediyelerin irili ufaklı arsa desteği de akıma ivme kazandırmış.

Gıda üretimine dair başka ilginç örnekler de var: ABD'nin Boston kentinde kendilerine "Kentsel Konserveciler Ligi" adını veren bir grup, kentteki yüzlerce meyve ağacının dökülüp çürümeye terk edildiğini fark ettiğinde, meyvelerini toplayarak konserve yapmaya girişmiş, zira bir kentteki ağaçlar o kentin sakinlerinin müşterek zenginliğidir.

Doğa Takvimi

7 Ağustos	Kuyruk fırtınası / Harman sıcaklarının son bulması
15 Ağustos	Meyvelerin olgunlaşması
23 Ağustos	Samyelinin sonu
26 Ağustos	Yaprakların sararması
27 Ağustos	Leyleklerin göç vakti
31 Ağustos	Mercan fırtınası

Kaynak: Deniz Gezzin, Doğa Defteri 2020

ANTAKYA'NIN YEŞİLİ, KADINLARIN MORU LEZZETİN HARMANI RİMA

Aysun Koç Aydoğan

<https://youtu.be/FF1tbePtNbA>

Rima, tadı ve kokusuyla Mersin'e karşı kıydan Antakya'nın lezzetini, Dikenliyo'l'a ise kardeşliğin, dayanışmanın, esnaflığın güzelliğini getiriyor.

ettiğinin de ipuçlarını veriyor neşeye ailesini anlatırken... Ürünlerin tarihsel serüvenini de aktarmaktan büyük bir keyif alıyor: "Antakya'da köyde büyüdüğüm ve her şeyin yapılışında bulunduğum için seviyorum kalabalıkta iş yapmayı. Orada sadece işi paylaşmıyorsun, sohbet ediyorsun, yakınlaşıyorsun, kaynaşıyorsun... Bir de Antakya'da farklı kültürlerin birbirleriyle kaynaşmasını seviyorum. Mesela biz reçelde iyi değilizdir. Antakya'da Arap Hristiyanlar yapar reçelleri. Ama reçellerin hepsini bize de öğretmişlerdir. Ne bileyim onlar şarabı çok iyi yapar bizinkiler boğma rakıyı..." diyerek muhabbeti demliyor.

Sadece kahvaltının değil dayanışmanın da mutlulukla bir ilgisi olduğunu fısıldar gibi Rima... "Pandemi döneminde mekanımızın kafe bölümünü dayanışma ağının deposu gibi kullandık. Gıda satışımız sürdüğü için dostlar uğramaya devam etti. Karantınada çok yalnızlık çekmedik, buradaki varlığımızın diğer arkadaşlara yalnızlık hissettirmediyi düşünüyoruz." diyor Canan...

Rima'da adı Antakya'yla özdeşleşen ürünlerin hepsi var. Zeytinyağı, nar ekşisi, sürk, dağ kekiği, tuzlu yoğurt, defne sabunu, zahter, pul biber, kekik... Ürünlerin tamamı ev yapımı ve hiçbir koruyucu madde içermiyor. Ayrıca süt ürünleri, doğal yumurta ve Antakya'nın peynirlerini de bulabilirsiniz. Rima'ya 'Kahvaltı Bostanı' demelerinin nedeni ise buraya uğradığınızda yapmadan dönmeyeceğiniz Antakya kahvaltısının mekanın en özel lezzeti olması... Cevizli humalı mamullerden, reçellerden ve kabak tatlısından alıp evinize de götürebilirsiniz. Kadınların evlerinde ürettiği ürünlere de yer veriyorlar çünkü onların emeğinin görünür olması istiyorlar. Canan, kaliteli ve doğru ürünlere herkesin ulaşabilmesi, marketlerdeki hazır ürünler yerine doğal ürünlerin uygun fiyatlarla erişilebilir olmasını niyet ediyor ve bunu başarıyor. Rima, tadı, rengi, kokusuyla Mersin'e karşı kıydan Antakya'nın lezzetini, Dikenliyo'l'a ise kardeşliğin, esnaf dayanışmasının ve paylaşmanın güzelliğini getiriyor...

Adres: Güvenciler Mah. 18. Cadde Peker Apt No: 31 Yenişehir / Mersin
Tel: +90 555 086 00 31 - 0 324 328 00 31

Kültürhane'ye yaklaşık iki yıl önce komşu olan 'Kahvaltı Bostanı' Rima, Dikenliyo'l'a serpilmiş umut tohumlarının sırasıyla büyümesine vesile oluyor. Mersin'de dayanışmanın, siyasetin, kadın çalışmalarının en renkli yüzlerinden biri olan Canan Yüce'nin kurduğu mekanın, dostluğun ve dayanışmanın bir de esnaf kardeşliğine dönüştüğü bir hikayesi var...

Rima, Canan'ın annesinin ismi... Dağ ceylanı anlamına geliyor. Canan Rima'nın bir kadın mekanı olmasını, kadın demeklerinin, kadına dair mücadele yürütenlerin burayı kendi mekanı olarak hissetmesini özellikle önemsemiş.

Ayrıca Antakya'nın sadece lezzetlerini satmayı değil onun kültürünü de herkese anlatmayı amaçlamış. Zeytinin, zeytinyağının, nar ekşisinin, defne sabununun hikayesini anlatırken içinde büyüdüğü zeytin bahçelerinin, nar ağaçlarının, nenesi ve dedesinin ektiği bostanın renkleri Canan'ın yeşil gözlerinde parlıyor... Büyüdüğü ortamın kendisini kolektif bir hayatı yaratmaya ve yaşatmaya nasıl sevk

Galip Deniz Altınay

Herkese merhaba,

Uzun bir aradan sonra Kültürhane'de sinemanın perdelerini yeniden açıyoruz.

Bu ayki programımızın odağını "yaz filmleri" oluşturacak. Hollywood sinemasının 1970'lerin ortalarından itibaren özellikle yaz mevsiminde gösterime girmek üzere ürettiği filmleri tanımlamak için kullanılan bu terim artık tüm dünyada kabul gören bir eğilim haline gelmiş durumda. Biz de bu ay farklı coğrafyalarda çekilen yaz filmlerinden seçtiğimiz dört filmle sizlerle olacağız. Sinemanın büyüünün hayatlarımızı renklendireceği bir ay geçirmek dileğiyle...

10 AĞUSTOS PAZARTESİ
Mamma Mia! / 2008

Aynı isimli Broadway müzikalinden sinemaya uyarlanan, başrollerinde Meryl Streep, Colin Firth, Stellan Skarsgård, Pierce Brosnan ve Amanda Seyfried gibi başarılı isimlerin yer aldığı bu eğlenceli müzikal filmin yönetmen koltuğunda İngiliz Phyllida Lloyd oturuyor. İncelediğimiz ünlü müzik grubu ABBA'nın 1975 yılında listeleri altüst eden aynı adlı parçasından ismini alan filmde, yine bu grubun şarkıları eşliğinde, babasını arayan Sophie'nin hikâyesini izleriz.

17 AĞUSTOS PAZARTESİ
Temmuz'da
İm Juli / 2000

Kısa ve Acısız, Duvara Karşı gibi filmleriyle önemli başarılar kazanan yönetmen Fatih Akın Temmuz'da filmde bizleri kendi halinde, sıradan bir hayata sahip öğretmen Daniel'in yaşamına götürür. Birtakım tesadüfler sonucu Almanya'dan Türkiye'ye uzanan bir yolculuğa çıkan Daniel yolun sonuna ulaştığında artık bambaşka bir kişidir. Fatih Akın filmografisi içinde ilk sıralarda adı geçmeyen Temmuz'da başarılı bir popüler sinema örneği olarak da dikkat çekmekte.

24 AĞUSTOS PAZARTESİ
Benimle Kal
Stand By Me / 1986

Yönetmen Rob Reiner'in 1986 yapımı filmi "Benimle Kal" dört kişilik bir arkadaş grubunun hikâyesini anlatır. Bir arkadaşlarının kaybolmasının ardındaki gizemi aralamaya çalışan grubu takip eden film bu polisiye hikâyeyi olabildiğince naif bir biçimde bizlere aktarırken arkadaşlık ve dayanışma üzerine etkileyici bir yapımla olmayı başlanır. Başarılı oyunculuklarıyla da dikkat çeken yapımla sonraki yıllarda çekilen pek çok filme de esin kaynağı olmuştur.

31 AĞUSTOS PAZARTESİ
Yaz Bekârı
The Seven Year Itch /1955

Hollywood'un en önemli yönetmenlerinden Billy Wilder'la dünyaca ünlü oyuncu Marilyn Monroe işbirliğinin en başarılılarından biri olan "Yaz Bekârı"nda eşi ve oğlu yaz tatili nedeniyle uzakta olan Richard'ın çekici komşusuyla arasında geçen eğlenceli olayları izleriz. Marilyn Monroe'nun dünyaca ünlü bir ikon haline gelmesini sağlayan filmlerin başında gelen "Yaz Bekârı" üzerinden yıllarca geçse de tekrar izlemekten bıkmayacağınız filmlerden.

AKREP GÖMECİNE BAL İŞLEMEN

Gönül Dinç

**Akrep gömecine
Bal işleyensin
Ayva gibi ağlayıp
Nar gibi gülensin**
Muzaffer Oruçoğlu

Oruçoğlu neye, kime, hangi duygularla yazdı bilmiyorum ancak bana birçok şeyi anımsatıyor. Her dinlediğimde hayata dair bir sürü şey geliyor aklıma. Neden dersenez, sanırım bu dünya bir akrep gömeci ve aslında yaptıklarımız, yapmak istediklerimiz o gömeci bir şekilde dolduruyor. Bazen bal ile bazen zehir ile. Bazense bir akrep zehrini doldururken gömece, bakıyoruz öylece. Korkuyoruz zehirden anlıyorum. Anlıyorum ancak anlamak her zaman hak vermek anlamına gelmiyor. Zehir her geçen gün dolmaya devam ederken gömece, daha ne kadar izlemeye devam edeceğiz bilmiyorum. Belki “Benim gömecime dokunmayan akrep bin yaşasın” diyoruz. Belki biz başka bir gömeçte yaşıyoruz sanıyoruz, kim bilir? Sahi akrep zehrini hangi gömece dolduruyor bunu biliyor muyuz? Ya düşündüğümüz gibi herkesin bir gömeci yoksa, ya hepimiz tek bir gömeçte yaşıyorsak? Ya bazen akrep biz oluyorsak?

Gömece bal işlemek öyle zor da değil aslında. “Haydi gömeci yıkalım!” değil mevzu. Haydi gömeci herkes için yaşanılır yapalım. Çok zor ancak imkansız değil. Doğamızı korumakla başlayabiliriz işe. Sokaktaki hayvanlar için kapımızın önüne bir tas su, bir kap yemek koyabiliriz mesela. Bir ağaç dikebiliriz bahçemize ya da bir çiçek yetiştirebiliriz. Plastik kullanımımızı azaltabiliriz. Suyu idareli kullanabiliriz. Daha da uzatılabilecek bu liste her şey etmez ama çok şey eder.

Hadi elimiz bal tutmaya devam etsin. Kim olursa, ne iş yaparsa, kendini nasıl tanımlarsa tanımlasın herkesten öğrenebileceğimiz şeyler vardır, herkese katabileceğimiz şeyler de. Kimseye tepeden bakmadan, ön yargılı olmadan muhabbet kurmaya çalışabiliriz. İnsanların yapıp etmelerini kendi zeminleri üzerinden değerlendirip anlamaya çalışabiliriz. Evet, anlamak her zaman hak vermek demek değildir ama anlamak çok şeydir. Anlamak, birine nereden dokunacağınızı bilmektir. En güzel yerimizden dokunalım birbirimize.

Başkasının yaşam alanını ihlal etmeden yaşamayı öğrenmemiz gerekiyor. Bu başkası “ben” dışındaki herkeştir. Eşimiz, dostumuz, çocuğumuz, komşumuz, hiç tanımadığımız bir insan. Hayvanların, bitkilerin de yaşam alanını ihlal etmemek de buna dahil. Burada- yız, dünyadayız, doğadayız. Doğada hakikat çıplaktır. Hakikat işin içine insanın girdiği noktada iyi veya kötü bir anlam kazanıyor. Varsa dünyanın bir anlamı, anlamın dünyaya kendiliğinden gelmiş olmamasındadır. Tek bir insanın olmadığı yerde hakikat çıplak, tek bir insanın olduğu yerde hakikat anlamlı, iki insanın olduğu yerde toplumsallaşmanın başlamasıyla birlikte anlamlar önemlidir artık. Güzel anlamlar yaratmak bizim elimizde. Dünyayı güzelleştirmek ve hepimiz için yaşanılabilir kılmak bizim elimizde.

Gömeci bal ile doldurmaya çalışan Kültürhanede her zaman, herkese yetecek taze balımız var mesela. Denemek ister misiniz?